

Začína sa vojna o encykliku *Humanae vitae*. Kardinál Ladaria verzus biskup Paglia

Branislav Michalka

24. mája 2023 ✝ Cirkev ✝ Komentár

Začal sa boj o sexuálnu morálku?

Otvorená konfrontácia vo Vatikáne nebýva častá. Väčšina doktrínálnych sporov sa deje v zákulisí a veriaci vidia už len výsledok konfliktu. Kríza v Cirkvi však dosiahla taký rozmer, že sú spochybňované základné morálne pravdy, a preto sa spory medzi cirkevnými predstaviteľmi začínajú odohrávať priamo pred zrakmi verejnosti. V posledných rokoch sme mohli tieto spory pozorovať už viackrát.

Ilustračný obrázok, zdroj: pxhere.com

Ku konfliktu dvoch svetov v Cirkvi, konzervatívneho a liberálneho, došlo aj počas posledných dní v rámci prezentácie odlišných názorov na encykliku *Humanae vitae*. Súboj sa začal počas dôležitého kongresu v Ríme, ktorý bol venovaný práve tejto encyklike Pavla VI. a konal sa 19. mája. Zmienená encyklika na začiatku 70. rokov minulého storočia sklamala všetkých cirkevných liberálov, pretože potvrdila večné učenie Cirkvi ohľadom sexuálnej morálky. Následne sa stala sústavným terčom útokov modernistov a symbolom zlyhania cirkevnej revolúcie v očiach jej reprezentantov.

Najnovšie trendy v Cirkvi a už neskrývaná snaha o liberalizáciu sexuálnej morálky vo Vatikáne, preto logicky smerujú k finálnemu útoku na túto encykliku. Pokiaľ by sa podarilo spochybniť jej platnosť a tým aj vlastne platnosť celej kontinuity katolíckej sexuálnej morálky, otvorili by sa už úplne nehatane stavidlá cirkevného liberalizmu, ktorý by vzápätí zaplavil všetky škáry lodky Petrovej. A práve z dôvodu obhajoby encykliky pred liberálnymi útokmi, bol zvolaný horeuvedený kongres.

Ten bol organizovaný *Medzinárodným združením pre bioetiku* a počas dvoch dní sa na ňom prezentovali vedci z viacerých katolíckych univerzít. Išlo teda o akúsi generálku pred októbrovou Synodou v Ríme, pri ktorej sa zrejme mali vytýčiť bojové línie.

Encyklika stále platí

Kongres otvoril kardinál Luis Ladaria, prefekt *Dikastéria pre náuku viery*. Vo svojom dlhom prejave bránil encykliku *Humanae vitae*, ktorá podľa neho priniesla „prorockú víziu“ a uviedol, že „pravda vyjadrená v *Humanae vitae* sa nemení“. Po obhajobe prešiel do útoku a naznačil nepriateľov doterajšej morálnej doktríny:

„Je príliš veľa hlasov, zosilnených modernými prostriedkami propagandy, ktoré odporujú učeniu Cirkvi.“

Trval v prejave na tom, že encyklika zostáva stále v platnosti, čo by však malo byť zrejmé každému katolíkovi, oboznámenému s učením Cirkvi. Otázne je, ako by vôbec mohla prichádzať do úvahy zmena celého cirkevného učenia, pretože encyklika *Humanae vitae* len opakuje učenie predchádzajúcich pápežov a encyklík. A tie navzájom na seba logicky nadväzujú. Zrušenie jednej časti spustí okamžite lavínu.

Kardinál Ladaria v súvislosti s encyklikou spomenul aj súčasné pokusy o redefiníciu ľudskej prirodzenosti:

„Encyklika zostáva v platnosti, pretože je správnou odpoveďou magistéria na dualistické antropológie, ktoré chcú inštrumentalizovať telo a ktoré nie sú novým humanizmom, postmoderným a sekulárnym, ale skutočným antihumanizmom.“

Rovnako kritizoval novodobé bludy, vychádzajúce z tohto „antihumanizmu“, a to „antikoncepčnú antropológiu“ a „transhumanizmus“:

„V transhumanizme je človek zredukovaný na svoju myseľ, alebo skôr na svoje nervové zakončenia ako podporu svojej jedinečnosti. Jedinečnosť je teraz podstatou osoby, bez tela, ktoré ju identifikuje, a tak ju možno preniesť do iného ľudského tela, do zvieracieho tela, do kyborga alebo do jednoduchého pamäťového súboru.“

Dodal, že „rodová ideológia“ je tiež založená na princípe, že „sloboda je v protiklade k prírode“:

„Genderová ideológia popiera, že identita osoby je spojená s jej biologickým telom. Človek sa takto neidentifikuje podľa tela (pohlavia), ale podľa orientácie. Vymaže akýkoľvek vzťah k binárnemu rodu, aby vyhlásil sexuálnu diverzitu.“

Len ju „lepšie“ zinterpretujeme

Niekoľko hodín po prejave kardinála Ladaria však oficiálne vatikánske médiá, ako napr. *Vatican News*, zverejnili rozhovor s predsedom *Pápežskej akadémie pre život a rodinu*, biskupom Vincenzom Pagliom, ktorý predstavil výrazne odlišnú interpretáciu encykliky.

Zatiaľ čo kardinál Ladaria predstavil encykliku ako nemenný text, arcibiskup Paglia načrtáva inú víziu:

„Považujem za veľmi dôležité, aby sme o tejto téme naďalej premýšľali a diskutovali o nej. Pápež František nám pri lete z Kanady zopakoval, aby sme diskutovali aj o téme antikoncepcie, pričom potvrdil, že povinnosťou teológov je výskum, teologická reflexia.“

– Samozrejme, biskup Paglia ako správny modernista nikdy nepovie, že neuznáva encykliku *Humanae vitae*. Dokonca sa nebojí ani zosmiešnenia, keď sa vyhlasuje za najpevnejšieho obrancu života:

*„Z mojej strany súhlasím so všetkými pasážami *Humanae vitae*. Nenájdete nikoho pevnejšieho a húževnatejšieho v obrane ľudského života, ako som ja.“*

Avšak encykliku treba interpretovať nanovo a hlbšie premyslieť:

„Verím, že túto encykliku treba čítať v jej aktuálnosti, ktorá sa týka generativity ľudského života.“

Nasledovalo klasické liberálne odvolávanie sa na „dobu“:

„Čelíme výzvam doby: v 60. rokoch sa tabletky zdala (!) byť absolútnym zlom,“ vysvetľuje biskup Paglia.

– A už ním teda nie je? Zrejme nie, pretože biskup Paglia následne prichádza s ľavicovou interpretáciou súčasnej svetovej krízy:

„Dnes stojíme pred ešte väčšími výzvami: život celého ľudstva je v ohrození, ak nezastavíme špirálu konfliktov, zbraní, ak nezastavíme ničenie životného prostredia.“

– Nemenná morálka teda zrejme pôjde bokom, aby sme sa mohli venovať boju za mier a klímu. Nepripomína to pamätníkom niečo z detstva, keď sme do úmoru bojovali za mier, nosili papier do zberu, vyberali príspevky na Fond solidarity a o encyklike *Humanae vitae* nám akosi súdruhovia zabudli referovať?

Týmto „výzvam“, aj v oblasti sexuálnej morálky sa venuje biskup Paglia už dlhšie. Už v júni 2022 vydal zborník s názvom *Etica Teologica della Vita*, v ktorom naznačil, že učenie o antikoncepcii a manželskej čistote, obsiahnuté v encyklike *Humanae vitae*, by bolo možné zmeniť. V zborníku, ktorý privítal aj pápež František, biskup uviedol ohľadom antikoncepcie:

„Múdra voľba sa uskutoční primeraným zhodnotením všetkých možných techník, s prihliadnutím na špecifickú situáciu a samozrejme s vylúčením abortívnych techník.“

<https://christianitas.sk/papezska-akademia-pre-zivot-opat-prilieva-olej-do-ohna-v-otazke-antikoncepcie/>

– Avšak v rámci Pápežskej akadémie sa už vyskytli aj výroky relativizujúce samotný potrat, takže máme istotu, že povolením antikoncepcie by sa deštrukcia zastavila?

<https://christianitas.sk/argentina-obhajca-potratov-clenom-papezskej-akademie-socialnych-vied-pro-life-aktivista-protestuje/>

<https://christianitas.sk/ateistka-podporujuca-potravy-je-novou-clenkou-papezskej-akademie-pre-zivot-to-nie-je-vtip/>

Popretie encykliky znamená popretie celej morálnej tradície

Portál *Catholic Herald* uvádza, že podľa jeho zdrojov sa pod Pagliovým dohľadom pripravuje aj dokument, ktorý by položil základy k zmene morálky vychádzajúcej z *Humanae vitae*.

Táto konfrontácia medzi prelátmi sa odohráva v kontexte intenzívnych debát v rámci Pápežskej akadémie pre život. V poslednej dobe vzbudila táto inštitúcia, založená v roku 1994 Jánom Pavlom II. a profesorom Jérômom Lejeunom, objaviteľom Downovho syndrómu, niekoľko kontroverzií. Stalo sa tak napríklad vo februári 2022, keď otec Carlo Casalone, jezuita a člen akadémie, nazval asistovanú samovraždu za určitých okolností „najväčším možným spoločenským dobrom“, v porovnaní s eutanáziou.

Dr. John Haas, emeritný prezident a vedúci pracovník *Národného katolíckeho bioetického centra* so sídlom v USA, ktorý sa zúčastnil kongresu, považuje možnú reinterpretáciu encykliky, na rozdiel od biskupa Pagliu, za nemožnú a pre *Catholic Herald* uviedol: „Faktom je, že učenie obsiahnuté v *Humanae vitae* je učením celej morálnej tradície Cirkvi a nemožno ho zmeniť.“

Vo svojej prednáške sa snažil, ukázať neoddeliteľnú súvislosť medzi antikoncepciou a potratom:

„Ako povedal svätý Ján Pavol II., sú ovocím toho istého stromu,“ vysvetlil. „Používam anglikánsky príklad ako varovný príbeh pre Cirkev. Prijmete antikoncepciu a potrat bude určite nasledovať. Biskup Paglia už odmieta realitu skutočne zlých činov, keď naznačuje, že si môžeme legítimne zvoliť antikoncepciu. Už nie je dôvod odmietať interrupcie. Lebo všetko záleží na mieste, čase, okolnostiach, osobnej histórii atď., aj to, aký čin si človek vyberie.“

„V čase, keď je učenie Cirkvi o manželskej čistote neustále napádané svetskými mocnosťami a inštitúciami, nemôžeme súhlasiť s tým, že je napádané aj jednotlivcami v rámci Cirkvi, ktorí by ho mali brániť a objasňovať,“ dodal Haas.

Na otázku o údajnom bezprostrednom popretí *Humanae vitae* odpovedal:

„Počul som tie fámy. Nejde však len o zavrhnutie *Humanae vitae*, ale aj *Casti Connubii* Pia XI., ako aj *Evangelium vitae* a *Familiaris consortio* svätého Jána Pavla II., ako aj celej jeho teológie tela. Znamenalo by to tiež odmietnutie *Gaudium et spes* z II. vatikánskeho koncilu. V skutočnosti by zvrhnutie *Humanae vitae* znamenalo odmietnutie celej morálnej tradície k atolíkkej Cirkvi.“

Teraz už len zostáva dúfať, že plány na novú interpretáciu encykliky, a teda aj na povolenie používania antikoncepcie, narazia na odpor a stroskotajú. Dúfať v to, žeby sa niektorí cirkevní predstavitelia bez priameho Božieho zásahu spamätali a prestali s neustálym podkopávaním katolíckej morálky, to už po všetkom, čo sme videli, zrejme nemá zmysel. Všetko nasvedčuje tomu, že sú pripravení dotiahnuť revolúciu do konca.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/zacina-sa-vojna-o-encykliku-humanae-vitae-kardinal-ladaria-verzus-biskup-paglia/>